

## ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

## TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

## INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-ora 6 cr. a treia-ora 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Măcelarilor nr. 21.

Se prenumără și la poște și la librării.

În România:

la dl Carol Schuller în București, strada Laberint nr. 4.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază

Un număr costă 5 crețeri v. a. sau 15 bani rom.

La

## Abonament lunar

pentru Septembrie st. v.

— cu prețurile din capul foi —

invită

Administrațiunea ziarului „TRIBUNA“.

Sf. 312 — 1894 bf.

## O felsege a király nevében.

A kolozsvári kir. törvényszék, mint esküdtzéki sajtó bíróság Mikó Imre kir. törvényszéki bíró vezetése alatt, Csizsér Károly és Nesztor László kir. törvényszéki bírák és Dr. Iékey I. Dániel kir. aljegyző, mint tanácsjegyző és Dr. Lehmann Róbert hites tolmács jelenlétében, Szőke Bálint, Tanács József, Dr. Kánitz Agostan, Kirschner Jakab, Betegh Péter, Dr. Csiky Viktor, Vadona János, Benkő Mihály, Vincenti Károly, Herczegh Lajos és Dr. Gergely Albert rendes, Gyulai Árpád és Boros György pótesküdték segédkeze mellett Burszán János és társai ellen, a nagyszabeni „Tribuna“ cz. hirlap 1893 évi október 2/14-én megjelent 219 számában foglalt „Eliteltjenikhez való csatlakozás“ („Aderenta condamnatilor nostri“) czim alatti közlemény szerzése és közzététele által elkövetett és a btkv. 174 §-ban írt feldicsérési vétség ügyben, — és ezzel kapcsolatosan Baltes András, mint a „Tribuna“ felelős szerkesztője és Popa Neksa János, mint a „Tribuna“ kiadója ellen, a volt Erdélyben érvényben hagyott sajtorendtartás (1852 patens) 34 §-ban írt közzétes figyelem és gondoskodás elmulasztása miatt elkövetett vétség ügyben, 1894 évi június hó 12-én, megtartott nyilvános szóbeli végtárgyaláson, Lázár Aurél kir. ügyész, mint közvádó, Dr. Tripón Gábor és Dr. Ilea György védők meghallgatása után következőleg:

## Itélt:

Az esküdték határozata után a kir. törvényszék, mint bf. sajtóbíróság:

I. Muresán Elizeus, ki kórsi születésű, 35 éves, nős, 1 gyermek apja, sajtókeresztúri g. kath. lelkész, kevés vagyona van, büntetve nem volt, bíróság is felmenti és a kincstár, a védő részét megállapított 15 frtot is beleértve 55 frt. megtérítésére kötelezi; ellenben:

II. Burszán Jánost, ki sajtókeresztúri születésű, 31 éves, g. kath., alsósebesi lelkész, nős, 2 gyermek apja, vagyona nincs, büntetve nem volt:

III. Baciú Jánost, ki sajtókeresztúri születésű, 41 éves, nős, 2 gyermek apja, kevés vagyona van, sajtókeresztúri g. kath. lelkész, nem katonai, büntetve nem volt:

IV. Moldován Tódort, ki szász-bungárdi szül., 28 éves, nős, gyermeke nincs, ke-

vés vagyona van, sajtókeresztúri g. kath. lelkész, nem katonai, büntetve nem volt;

V. Anca Sándor, ki prigoni születésű, 47 éves, nős, 2 gyermek apja, kerlési g. kath. lelkész, kevés vagyona van, katonai kötelezettségének megfelelt;

VI. Marosán Jánost, ki sajtókeresztúri szül., 37 éves, nős, 4 gyermek apja, sajtókeresztúri segéd lelkész, kevés vagyona van, nem volt büntetve;

VII. Nechiti Vasiliu, ki kis-ilmvai születésű, 36 éves, nős, 2 gyermek apja, felsősebesi g. kath. lelkész, kevés vagyona van, büntetve nem volt, katonai nem volt;

VIII. Timár Jánost, ki berládi születésű, 27 éves, nős, 2 gyermek apja, kevés vagyona van, berládi g. kath. lelkész, tartalékos a 63 gy. ezredben, büntetve nem volt;

IX. Deák Trajánt, ki magyarnádasi szül., 27 éves, nős, gyermeke nincs, kevés vagyona van, frissi g. kath. lelkész, tart. az 51 gyalogezredben, büntetve nem volt;

X. Pap Constantint, ki földrai születésű, 37 éves, g. kath., nős, gyermeke nincs, harine lelkész, kevés vagyona van, büntetve nem volt;

XI. Bungardián Mihályt, ki vizsalyai születésű, 48 éves, özvegy, 1 gyermek apja, billaki g. kath. lelkész, kevés vagyona van, volt katonai; és

XII. Szujza Nektit, ki lunkai születésű, 38 éves, özvegy, 3 gyermek apja, kevés vagyona van, nem volt katonai, néci g. kath. lelkész, büntetve nem volt:

a nagyszabeni „Tribuna“ czimű napilap 1893 évi október 2. 219 számában „Aderenta condamnatilor nostri“ czim alatt megjelent közlemény szerzése által elkövetett és a btkv. 174 §-ban jelzett „Feldicsérési vétségben bíróság is vétkeseknek találja s ezért a btkv. 174 §. alapján:

II. Burszán Jánost; III. Baciú Jánost; IV. Moldován Tódort; V. Anca Sándort; VI. Marosán Jánost; VII. Nechiti Vasiliu; VIII. Timár Jánost; IX. Deák Trajánt; X. Pap Constantint egyenként 3—3 (három-három) havi fogházra;

XI. Bungardián Mihályt és XII. Szujza Nektit egyenként 2—2 (két-két) havi fogházra itéli, a saját költségükön vale élelmezést megengedi és a fogházi munka alól felmenti.

Továbbá bíróság vétkesnek találja:

XIII. Baltes András, ki vizsalyai születésű, 34 éves, nőtlen, vagyona nincs, betűszedő, sajtókeresztúri büntetve volt 4-szer; jelenleg büntetési fogságban; és

XIV. Popa Neksa Jánost, ki nagyszabeni születésű, 54 éves, nős, 1 gyermek apja, kevés vagyona van, nyomdász, sajtókeresztúri g. kath. lelkész, 2 ízben büntetve volt, a fent érintett büntetendő tartalmu közlemény közzététele körül elkövetett és az 1852 strts 34 §. b., illetve pontjában jelzett „köteles figyelem és gondos-

ság elmulasztása“ miatti sajtókeresztúri, és ezért az érintett rendts. 39 §. alapján:

XIII. Baltes András az 1892 évi XXVII t. cz.-ben írt cselekmények fordítandó és a kolozsvári kir. ügyészségnek, jelen ítélet jogerőre emelkedése után 15 nap, különben végrehajtás terhe alatt befizetendő 200 (kétszáz) frt. pénzbüntetésre;

XIV. Popa Neksa Jánost, ugyanazon cselekmények feltételek mellett befizetendő 100 (az az száz) frt. pénzbüntetésre itéli.

A pénzbüntetés felhajthatatlanság esetén XIII. Baltes Andrásnál 20 napi; Popa Neksa Jánosnál (XIV) 10 napi fogházra fog átváltoztatni.

A „Tribuna“ szimű hirlap biztosítékából 300 frt. elkobozni rendel.

Kötelesek a II—XIV. alatt felsorolt vádlottak egyetemlegesen jelen ítéletet indokaival együtt, a „Tribuna“ czimű hirlapnak, a tétet jogerőre emelkedése után megjelenendő első számában, a lap főhelyén, az államhivatalos nyelven, s saját költségükön közzé tenni és a közzétett igazolólappal együtt a törvényes következmények terhe alatt a kolozsvári kir. ügyészséghez beadni.

Végül elmarasztalja a kir. törvényszék vádlottakat az eddig felmerült 67 frt. 50 kr. (40 frt. rendőri vegédlet, 27 frt. 50 kr. tolmácsdíj) és még felmerülő büntügyi költségek egyetemleges hordozásában; az eddigi költségek, az ítélet jogerőre emelkedésétől 15 nap különben végrehajtás terhe alatt lesznek a kolozsvári kir. ügyészségnek befizetendőek.

## Indokok:

A bírói ítélet az esküdték határozatát fogadja el alapul.

Muresán Elizeus vádlottra vonatkozólag 6 elmarasztaló (igenlő) szavazattal szemben 6 felmenti (nemleges) szavazattal adván be, a 12 rendes esküdt álal, a vád és következményeinek terhe alól bíróság felmenteni kellett és költségeket mérsékelteni megállapítani.

Ellenben Burszán János, Pap Constantin, Anca Sándor, Bungardián Mihály, Nektiti Vaszil, Deák Traján, Moldován Tódor, Timár János, Bacs János és Marosán János-ra a 12 eskü 12 igenlő szavazattal, Szujza Nektit 8 igenlő szavazattal, 4 nemleges szavazattal, Baltes Andrásra 11 igenlő szavazattal, 1 ellenben, és végül Popa Neksa János-ra 9 igenlő szavazattal, 3 nemleges szavazattal ellenben a vétkes kimondta, miért is bíróság is vétkeseknek kellett itélni.

A büntetés kiszabásánál a kir. törvényszék súlyosító körülményül vette Burszán János, Pap Constantin, Anca Sándor, Nektiti Vaszil, Deák Traján, Moldován Tódor, Timár János, Bacs János és Marosán János vádlottakra, hogy a bevádolt cikk szerzését és közzétételét tarsaságban határozták el, enyhítő körülményül pedig valamennyi vádlottra, Baltes András és Popa Neksa Jánoson kívül a feddhetetlen előéletet, továbbá Bungardián

Mihály és Szujza Nektit vádlottaknál enyhítő körülmények tekintetével, hogy ők a már kész iratot (dicsőítő iratot) írták alá; ez alapon a btkv. 174 §-ban írt feldicsérési vétségével vádlottak büntetését részint a középértékben, részint középértékben alul állapította meg a tett súlyához képest.

Baltes András és Popa Neksa Jánosra vonatkozólag bár súlyosító körülményül tekintetett, hogy sajtókeresztúri már büntetve voltak, de nyomtatékos enyhítő körülményül szolgált mindkettőre, hogy jelen cselekmény sokkal korábbi, mint azon cselekmények, a melyekért már előbb ítéltettek el; továbbá, hogy vádlottak vétkessége enyhült az által, hogy a cikk, melynek közzététele körül vádlottak a köteles figyelmet és gondot elmulasztották: szerzői ismeretese és bűnhődnek, tehát a felelős szerkesztő és kiadó felelőssége enyhébb; Popa Neksa Jánosnál figyelembe vette azon körülményt, hogy a cikk tartalmáról tudomással nem birt, enyvéfogva ezen vádlottakat csak pénzbüntetésben marasztalta el, melynek átváltoztatása a btkv. 53 §. alapján történik felhajthatatlanság esetén.

A fogházi munka alól való felmentés és a saját költségükön való élelmezés kedvezménye a btk. 41 §. rendelkezésén alapszik és irányadól tekintette kir. törvényszék vádlottak tarsadalmi állását.

A „Tribuna“ hirlap biztosítékából 300 frtnak elkobozása a sajtorendtartás 17 és 40 §-án alapszik.

A hirlapi közzététel elrendelése az elj. 90 szám: a büntügyi költségek felett való rendelkezés az 1890 XLIII t. cz. rendelkezésén alapul; a terem berendezési költségek, vádlottak védői által kifogásoltatván, vádlottak terhére megállapíthatók nem voltak.

A kolozsvári kir. törvényszék, mint sajtóbíróságuk 1894 évi június 12-én tartott üléséből.

Báro Szentkereszty Zsigmond,  
elnök

Mihály Béla,  
jegyző

## Generalul Türr.

Nu ne vom ocupa personal cu acest domn. Nu-i motiv. Passy a pus hártilile lui în buzunar și a trecut la ordinea zilei, fiind ocupat cu alte lucruri mai importante pentru omenime. Așa ni-a scris dl V. A. Urechia. „Vaterland“, luând și ea notiță de acțiunea lui Türr, zice că generalul este „suspect“ etc. N'avem deci motiv să ne ocupăm personal cu dînsul și să-l facem „șah“. Ne vom ocupa numai cu ce a scris dînsul, mai ales în Epilog.

„Epilog la scrișoarea des-  
chisă a generalului Türr ca-

tră dl Frideric Passy“ este o operă nouă a generalului, publicată pe trei coloane ale ziarului „Revue d'Orient“.

Generalul vorbește de lucruri petrecute pe la 1864. Prima obiecție: Acestea nu ar pute fi — chiar dacă ar fi adevărate — probe pentru tendințele politice românești dela 1894. În acești 30 de ani s'a putut schimba mersul lucrurilor. Una la mână.

Generalul vorbește de fapte petrecute între el, Garibaldi și unul sau mai mulți X — necunoscuți, care în 1864 ar fi dat lui Garibaldi, „șefului seu de glorioasă aducere aminte“, o scrisoare, pe care generalul „o are sub ochii sei“.

Să-i vedem cuprinsul acestei scrisori:

Românii — nu se spune care Români, nu numai cine anume, dar' nici că indică în care parte, partid etc. — i-am puté căuta — cer, înainte de a se angaja cu Ungaria, proclamarea, „în mâinile“ lui Garibaldi și „în fața Europei“ a programului:

1. Românii sînt în Ungaria oameni liberi și regnici; negricoli  
2. Transilvania neavînd cu Ungaria decât o uniune personală, se bucură ca și ea de dreptul de naționalitate.  
3. Banatul va fi liber să se unească cu Transilvania.

Până aici punctele acestea ar constitui o alcătuire pe temeliile federaliste, omîfînd însă teritorul românesc dintre Murăș, Munții-Apuseni și Tisa și Maramureșul. S'ar fi jertfit deci multă populațiune română.

Dar' „uniunea personală“ cu Ungaria și Daco-România în același act — nu sînt lucruri contradictorii? Și se spun, precum vom vedé mai la vale!

Cine s'ar fi avut idea aceasta? Noi nu găsim nicăiri în acte românești o analogie, pentru-că dela 1848 încoace s'a cerut la noi federalizarea monarchiei după teritorii naționale, nu fără Bihor, Sătmăr, Maramureș, ci chiar și cu Bucovina; ear' dincolo încă nu găsim bărbăți care s'ar fi exprimat vre-odată așa idei, ca cele din actul lui Türr.

Apoi urmează punctele 4 și 5 în care se zice:

Aceste două provincii (Bănatul și Ardealul) sînt libere a se uni cu Principatele-Unite.

5. Bucovina se va reîntoarce la Moldavia, ca Galiția la Polonia.

Textul devine și mai curios. Cum se va reîntoarce Bucovina, cu care Unguria n'au a face nimic? Care Român a cerut — la 1864!! — reînvierea Polo-

care se temea de tradare, puse pe un — trădător. Astfel adese-ori soartea popoarelor este pusă în mîna mișșilor ce le supun. Erau orbi Polonii.

Seeland căuta cauza nereușitelor în nefericita natură a Polonilor. El zice, condamînd neunirea și spiritul de nedisciplină: „Cineva a zis corect, că unde se adună trei Poloni se aud cîinci păreri deosebite. În adevăr nici o unire de vederi nu este între ei și de aceea ei sufer totdeauna înfrîngerii la ori-ce întreprindere“.

Și alte mici amănunte sînt de interes. Seeland vorbește și de denunțatori. Nicăiri însă de Poloni, ci numai de — Evrei. După ocuparea Varșoviei se dăse ordin, ca toate armele să fie predate la arsenal. Și povestește Seeland: „Dimineața în 1 Sept. apărî un Evreu îmbrăcat la modă și îmi povesti misterios, că el știe un Polon, în a cărui casă se află arme multe. Am primit ordin să merg cu Evreul și cu soldați. Mergeam după el cu 12 soldați... Femeia lui ne spuse, că bărbatul ei a luat cheia cu sine și ne rugă să nu spargem ușa. Eu m'am scusat că am poruncă, ce trebuie împlinită, și poruncii să se spargă ușa. Și găsîrăm în adevăr felurite arme, gloanțe, patrone etc... La 1 noaptea apărî erăși blăstematul Evreu și spuse, că vrea să ne arete locașul de noapte al posesorului armelor“. El îl prinseră, predându-l juriului de rășboiu. Seeland însuși exprimă scărba sa față cu acest Evreu miserabil.

## FOIȚA „TRIBUNEI“

## Revoluția polonă.

(1830—1831.)

(„Revoluționari cronici“. — Oficerimea. — O scenă în teatru. — Prințesa Czartoryska. — O audiență la Țarul. — O gedință dietală. — Ocuparea Varșoviei. — Evreii. — Contemplație.)

Asupra acestei revoluții s'au publicat de curînd niște interesante memorii ale unui oficer rus, care a luat parte la acțiunile armatei rusești în Polonia-rusească. \*) Seeland, autorul memoriilor, este un oficer rus, care a fost în poziție să vadă multe și bine, și care povestește obiectiv faptele Polonilor „revoluționari cronici“, cum îi numește el. Cartea lui este o lectură plăcută, pe care vom să o recomandăm prin notele ce vom face despre ea.

Revoluțiunea polonă din 1830—1831 este un ecou al revoluției franceze din Iulie căreia îi urmasé și revoluția belgică. Ea nu a fost precaută, dar' eroică a fost, nu a fost bine pregătită, pentru-că o serie de împregiurări au forțat izbucnirea ei înainte de a puté fi bine pregătită.

Marele principe Constantin, care era guvernatorul Poloniei și avea de soție o Po-

lonă, era numai pe față polono-fil, încolo urmăria cu stăruință o politică de asuprire.

Opoziția națională era vecinic trează, și în ea mai ales democrații, conduși de Ioachim Leleuel, un erudit profesor și oficeru din armată, care zoriau temîndu-se ca armata polonă să nu fie dusă în Franția.

Seeland, oficer rus, spune că oficerii poloni din Varșovia erau foarte drzi, „se uitau cu ochi răi la noi și când ne întîlniam pe stradele strîmte ale orașului, nu se dau la o parte“. Iritarea era hrînită în acest chip. După șemne mici se vedea căm ce va fi.

În 15 Noemvrie revoluția izbucni.

„Lucrul se porni așa“, povestește Seeland, „că locotenentul Dobrowski intră în teatru pe o ușă laterală, purtînd uniformă de artilerist și cu sabia trasă. „La arme, Poloni! Rușii ne sfășie!“ strigă el polonește către mulțime. Toți se ridicară de pe scaune... Pe strade se vedea un alergat, o agitație a plebei, se auziau puscături; arsenalul era luminat de o casă din apropiere ce ardea. Fusesse semnul dat pentru izbucnire.

Tumultul creștea mereu; șapte generali poloni, care nu au voit să se alătore revoluționarilor, au fost ucși ca „jertfe ale cauzei ordinii“, zice Seeland.

Marele duce, care abia a putut scăpa cu viață, a părăsit orașul retrăgîndu-se cu trupele la Wirzba mai întăiu. Polonii din armată nu l-au urmat însă, ci au rămas în Varșovia, revoluționînd.

Amănuntele ce Seeland le povestește, zugrăvind retragerea trupelor rusești din Polonia-rusească, sînt foarte interesante. De pildă Prințul de Lublin promisese de silă că nu va lucra contra compatrioților sei nimic. Totuși, calcîndu-și cuvîntul și iubirea de neam, el rămase cu armata rusească. Odată răbdi cu trupe în Palawi și intră la prințesa Czartoryska, cerîndu-i o moștenire oarecare. „Ea a refuzat a-l primi“, scrie Seeland, „dar' el pătruse la ea și anume nu ca rudă, ci ca general rusec. Prințesa îl primi foarte rece și-l declară că toată averea ei este jertfită pe altarul patriei“. O faptă și un răspuns în adevăr princiar!

Polonii aleseseră dictator pe Chlopicki. El nu era însă omul situației, căci însuși voia să impedeze avîntul repede al revoluției, el a amînat pregătirile de rășboiu, și cu toată iubirea și stima pentru el, opinia publică deveni neliniștită și murmurul creștea. El creșcu și mai mult când se făcu cunoscută convorbirea, pe care doi delegați ai lui Chlopicki o avură cu Țarul. „Eu sînt rege al Poloniei și vreau să și rămîn... Cereți reîntoarcerea provinciilor unite cu imperiul; aceasta n'am acceptat-o“.

Cu astfel de vorbe se întoarseră delegații la Varșovia, unde se deschisese dieta în 7 Ianuarie. În 13 Ianuarie se comunică răspunsul Țarului. Larmă și tumult acoperia raportul delegatului Ieserski. Când el zise că alta-i a vorbi în Petersburg și alta în

Varșovia, se sculă contele Ostrowski și zise: „După împărțirile ajunse la voi și după proclamațiunile contelui Diebitsch e sigur că fără rășboiu nu ne ajungem scopul“. Wolowski propuse să se proclame independența națiunii. Atunci se ridică Ledochowski și strigă: „Regatul lui Nicolae s'a finit!“ Deputații se sculară de pe scaune și strigară: „Nicolae să nu mai fie rege“. Sala, galeriile răsunară de aprobări. Secretarul senatului scrisé îndată decretul de detronare. Subscriseră toți, unii de frică. Din acea zi cocarda tricoloră franceză a fost purtată ca simbol al revoluției. Un guvern național luă conducerea afacerilor.

Armatele rusești năvăliră asupra teritorului, pe care patrioții poloni credeau că-l vor face liber. Simpatia lumii urmau pe Polonii, de-a căror cadere îi era teamă. Poții cântau în gloria lor cătece fermecătoare. În Varșovia confusiunea era însă mare din cauza schimbărilor făcute în conducere, din cauza momentelor pierdute. Dar' moralul poporului era totuși foarte înaltat.

Varșovia a fost asaltată în 6 Sept.

O serie de întîmplări din cele mai agitate premerse această zi de năpaste pentru Poloni. Deja din primele zile ale lui August revoluția „se sfîșia pe sine“. Unirea dispăruse dintre democrați și nobili. Democrația făcu o rășcoală, al cărei sfîșit fu o nenorocire pentru reușită, deoarece-ce în capul afacerilor ea,

\*) Erinnerungen von Alexander Lwowitsch Seeland. Stuttgart, 1894 (la Cotta) Traducere de G. Fr. v. Soss.



niei ori cedarea Galiciei către Rusia? Simțim că începem deja a ameți.

Și mai ciudat devine punctul 6, care cuprinde o dispoziție pentru nu știu ce: pentru Daco-România făcută gata, pentru Polonia, pentru cei ce vor decide asupra anexării Bănatului, Ardealului și Bucovinei? Pentru cine? Căci se zice:

6. Numai votul universal va fi admis. Sic!

Amețeala este și mai mare.

Tot actul acesta, căruia Türr îi dă aer de act diplomatice ne face impresia unei harte chibzuite de unii vestiți geografi apusei, care mai cred și azi că Bucureștiul este în Asia și Dobrița capitala Ungariei etc.

Și Türr ne cere să-l credem fără a numi nici un nume, nici o acțiune, nici un moment știut, care să-l facă verosimil.

Să ne ierte dl general Türr, dar' cu acest chip de-a combate mișcarea română el nu va reuși de loc. Ce va fi zis Pasy de prima lui scrisoare, când dl Urechia îi va fi explicat cine e *Definul*, la care Türr se provoacă? Ce-ar zice un istoric serios, când i-ai prezenta actul (?) publicat de Türr? — S'a făcut de ris eroul!

**Mișcarea catolică.** O fi ori nu o fi? „*Pester Lloyd*” a primit din Gran o telegramă dată, evident, din cancelaria primatului, prin care se susține, că primatul este încă deplin de acord cu scaunul papal și că el nu a primit nici instrucții nouă, nici interpretări nouă. Deci primatul va privi tot pasiv la mișcarea radicală dușmană principiilor bisericii sale. Însă nu privește așa clerul și poporul. Cea mai nouă pildă s'a dat la Solnoc, unde alegătorii lui Justh s'au împărțit în două caste: una liberală, alta clericală. Clericali sunt țeranii. Preoții ce au fost cu Justh, se silesc a întemeia partidul clerical-poporal. Acestea sunt semne lămurite. Zichy e asemenea lămurit. Deci primatul se desparte de sincerii catolici și putem fi siguri, că primatul nu va pute împedea mișcarea. Mai ales nu, pentru-că la Viena se lucră mult ca ea să fie favorabilă mișcării. Despre această lucrare a unor „episcopi și magnați” are „*Pesti Hirlap*” știre.

**De ale delegațiilor.** Precum spune „*Neue Freie Presse*”, bugetul comun al celor două părți ale monarhiei va fi cam ținut în cadrele bugetului din anul trecut. Ceea-ce va cere ministrul de război pentru sporirea armatei, va fi tot cam în aceeași măsură, ca în anul precedent, adică cinci milioane de florini.

**Autonomia nu-i separatism!** Foile polone comentează toate răspunsul M. Sale la alocuțiunea marelui țerii, principelui Sanguszko. O mare importanță se dă mai ales frazei următoare: „D-voastră ați dat dovezi, că considerarea particularităților naționale și crăuțarea tradițiilor istorice a strâns înăuntru și mai mult legătura între stat și țeară.” „*Gazeta Narodowa*” scrie în această privință: Ani de-arindul a lucrat reprezentanța țerii noastre pentru recunoașterea principului, că considerarea particularităților naționale și istorice ale

Revoluțiile, și-or fi zis Polonii, sunt erupțiuni firești ale duhului iubitor de libertate. Ele devin tot mai rari. Dar' unde și ce le face mai rari? Natura umană a stăpânitorilor și conducătorilor, nu convingerea că ele sunt mijloace demodate de luptă. Acolo unde legislațiile sunt mai progresive, unde interesele materiale și intelectuale ale celor stăpâniți sunt mai satisfăcute, revoluția nu se va prezenta atât de grabă ca acolo, unde feudalismul continuă a opri în forme moderne, care îl maschează. Pentru aceea azi partide revoluționare sunt acelea, care au pretențiunile cele mai înaintate de libertate. Și este prin urmare evident, că cel-ce vrea să împedea spiritul revoluționar trebuie sau să convingă pe cei-ce au pretențiuni de acest chip, că ele sunt sau nemotivate, utopice, iraționale, nedrepte etc., sau ei trebuie să satisfacă toate pretențiunile îndreptățite. Așa ziceau Polonii. Dar' vorba este, că revoluția poartă, ca ori-și ce operă, urmele societății ce le face. O societate disolvată, sfâșiată ca cea polonă, nu putea să facă decât revoluții nereușite. Seeland este cu toate acestea un judecator obiectiv, fără patimă, deși e oficer rus. El arată chiar întâmplări sociale, care explică natural și înțelese fatalitatea celui sfârșit ce el o caracterizează cu vorba: „trei Poloni, cinci părieri”. Numai corpurile sănătoase pot produce fapte reușite.

terii noastre nu sunt de loc în contradicție cu ideea unității statului și cu tendințele autonomiste nu înseamnă separatism! Astăzi am ajuns să vedem, că însuși împăratul a sancționat acest principiu! Într-adevăr, o zi frumoasă pentru conducătorii noștri politici, care au încărunțit în lupta pentru dobândirea autonomiei!

### Discursul lui Justh.

După șefii celorlalte partide maghiare și-a ținut acum, la Solnoc în 8 l. c., și șeful kossuthistilor, Juszt Gyula, darea de seamă înaintea alegătorilor sei. După-cum spun însă foile din Budapesta, între care chiar unele de culoare pronunțată kossuthistă, nu numai obiceiul parlamentar l'a dus între alegătorii sei pe parlamentul partidului independentei. E vorba, că în cercul care l'a ales, s'a pornit o strajnică agitație clericală, în urma căreia tot mai mulți alegători, cu deosebire țerani, își arată pe față nemulțumirea, că partidul independentist a votat proiectele bisericești ale guvernului. Există chiar temere, că o scisiune se va face între kossuthiștii liberali și cei clericali, ceea-ce a îndemnat pe Justh să alege la fața locului și să încerce a paralisa primejdia.

Întrucât a isbutit, viitorul va arăta. Deocamdată numai atâta știm, că mulți din cei-ce l'au ascultat discursul, au dat sgomotoase semne de neaprobare, când oratorul a cerat să-și motiveze atitudinea față cu reformele bisericești.

După cele premerse este ușor de înțeles, că această motivare constituie partea cea dintâi și mai largă a discursului. Argumentele ei sunt deja cunoscute: Proiectele guvernului realizează principii liberale, care totdeauna au fost înscrise în programul kossuthiștilor; prin urmare ar fi fost o inconsecuență, o felonie chiar, a nu le vota. Ear' a nu le vota din tactică, pentru a răsturna guvernul, ar fi fost lucru nepolitic, după-ce în Ungaria nu există partide mari, care să se poată succeda la putere, sau după-cum s'ar zice pe românește, pentru-că kossuthiștii ei singuri n'au speranță să ajungă la guvern și să-și realizeze ei singuri principiile.

Cu asemenea argumentațiune nu este mirare, că Justh n'a tocmai încântat pe propriii sei partizani, deși multă silință și-a dat să dovedească, că numai în chestia aceasta a spriginit guvernul, ear' încolo l'a combătut pe toate trezenele.

Trecând la reforma administrației, Justh a promis că va combate introducerea administrației de stat cu aceeași hotărâre, cu care a spriginit politica bisericească. Pe urmă a pledat cu multă stăruință pentru sistemul electoral în comitate, arătând că nu acesta este vina că administrația este rea, ci lipsa de control, lipsa de independență a funcționarilor, precum și împregiurarea, că ășpanii nu fac administrație, ci politică. Ear' dacă se va introduce numirea funcționarilor, și nu se vor sana relele de până acum, administrația nu se va îmbunătăți, ci numai va spori centralismul, se va nimici autonomia și va crește atotputernicia guvernului.

Hotărât că multă dreptate are Justh în expunerile acestea, numai cât și el visează „unitatea națională” etc., ceea-ce ne face să-l aprobăm numai cu rezervă chiar și în punctul acesta.

Tot asemenea stă lucrul și cu reforma parlamentară, pentru care pledează mai departe în discursul seu. El cere o altă împărțire a cercurilor electorale, largirea dreptului de alegător în cercuri cât de largi, după cens redus și unitar, și transformarea casei magnaților într-o casă de sus după sistemul reprezentativ. Și aceste principii ar avea toată aprobarea noastră, dacă ele ar fi se aplică în mod drept și echitabil față cu toate popoarele din patrie. Dacă!

Trecând la chestiile economice, Justh pledează cu toată căldura pentru teritorul vamal deosebit de Austria, zicând că până atunci toate foloasele comunității vamale și ale tratatelor comerciale numai Austria le trage. Sunt cunoscute aceste principii ale kossuthiștilor, care nu produc însă mare efect în lume, din simplul motiv că și alții sunt de părerea lui Justh, că nu curând vor ajunge kossuthiștii la putere.

Cea mai interesantă parte a discursului seu este, unde Justh caracterizează partidele maghiare, arătând că kossuthiștii numai din cas în cas pot conlucra cu ele. Despre partidul liberal zice că numai perina îi este liberală, ear' încolo îi lipsește o politică liberală conștientă și consecventă. „Căci dacă numele partidului n'ar fi o firmă falsă, dacă partidul ar fi pătruns de sentimentul adevăratului liberalism, atunci n'ar contribui la susținerea și înființarea unor instituții diametral opuse liberalismului. Atunci demult ar fi pretins ștergerea fideicomiselor, lățirea dreptului de alegători, ștergerea instituției viriliștilor și aducerea în

consonanță a Casei magnaților cu sistemul reprezentativ” etc.

Tot asemenea zice, că nici partidul național maghiar nu este în adevăr național, ceea-ce își explică așa, „că pe baza tranșacției din 1867 nici chiar un bărbat atât de mare ca contele Albert Apponyi nu isbutește să facă politică în adevăr națională maghiară. Fără armată națională, fără reprezentanță externă națională, fără bancă națională și fără teritoriu vamaldeosebitnici nu se poate imagina politică națională maghiară”. Urmează deci că numai principul kossuthist revoluționar constituie criteriul politicii naționale maghiare. Ce norocire, în adevăr, că kossuthiștii singuri n'au nădejde să ajungă la putere.

În sfârșit zice, că nici „partidul poporal”, care acum este în alcătuire, nu poate fi poporal, după-ce are în vedere numai interesele catolice, pe când un adevărat partid poporal, „dacă nu voește să poarte numai ca mască acest nume sonor, trebuie să poarte într-o formă la inimă și în suflet interesele tuturor cetățenilor, fără deosebire de origine, rasă, religie și naționalitate”.

Cu alte cuvinte, numai kossuthiștii sunt liberali, naționali și democrați, ceea-ce înseamnă o foarte nostimă reclamă pentru națiunea cavalească, ca să între întreagă întreaga în tabăra, al cărei general este dl Justh Gyula. Dinsul altcum o spune chiar oarșen în discursul seu, că speră în mintea trează a națiunii sale că așa va face.

Până atunci însă mai va.

Deocamdată ținem cont numai de atâta, că după spusele acestui fruntaș maghiar abisul dintre singuraticile partide maghiare este atât de mare, încât nu e probabilă o alianță durabilă între ele, prin urmare nici o majoritate sigură pentru guvern.

Astfel poate nu ne va mai fi dat în curând să vedem guvernul scoțându-și proiectele de legi cu ajutorul kossuthiștilor.

Sau mai știi?

### Îngrijiri „patriotice”...

Deși Pázmándy Dénes scrie, cu data de 7 Septemvrie o a doua epistolă despre „victoria Ungurilor la Haaga”, totuși „*Hazánk*” de azi aduce un articol plin de îngrijiri patriotice.

După-ce spune cum Liga are în România 200.000 membri și deci 1 milion 200 mii franci venit anual, și arată cât ea a muncit ca să câștige simpatia Europei pentru cauza română, scrie:

„Pe lângă suma enormă de care dispune se ne mai închipuim acum și împregiurarea favorabilă în care se află Liga față cu noi când vorba e de opinia publică a Europei. Ântău de toate oamenii Ligei sunt foarte isteți, ca înaintea dușmanilor triplei alianțe se se facă plăcuți combatându-ne pe noi, cei mai puternici stâlpi ai triplei alianțe. (Laudă-te gură, că hârtia rabdă! Red. „Trib.”) Presa slavă și franceză deja prin această singură împregiurare ne este nefavorabilă. Dintre aliații noștri, pe Italieni ni-i cucerește sub titlul că sunt frați de același sânge; dar' nu trebuie să uităm nici aceea, că Italienii numai de necesitate mare s'au aliat cu monarhia noastră, de care nu e legată prin sentiment, ci numai prin interese. Bărbații dela Ligă apelează însă la sentimente, și se știe, că multimea mare prin sentimente poate fi imboldită la manifestări, ear' nu prin mintea ce cântărește interesele. Al doilea aliat, Germanul, se bucură și el, dacă fie chiar și incidental, ne poate trage câte un picior”.

Situația se prezintă deci astfel: Slavii și Francezii nu-i favorizează pe Unguri, pentru-că așa cer interesele lor; Italienii îi iubesc numai de silă mare, ear' Germanii se bucură când le pot da câte un picior...

„*Hazánk*” (dela 12 Septemvrie) mai aduce încă, drept mărturie că și Englezii sunt pe partea noastră, cuvintele Drului Duka Tivadar, care petrece de mult timp în Anglia.

Cine e deci cu Ungurii?

Polonii! Păcat însă, că între celelalte popoare, ei sunt ca a cincina roată la car.

Ear' că în ce chip guvernul maghiar ține să combată Liga, ne lămuirește tot Pázmándy, care în epistola sa dela 7 c. scrie:

„Guvernul unguresc a făcut tot posibilul, ca prin ministerul de externe să atragă atenția guvernului olandez asupra atacurilor ce intenționau Românii. Guvernul olandez nici n'a întârziat ca prin ministrul de interne Van Houten, care este unul dintre inițiatorii conferinței, să roage îndosebi pe membri, ca să nu iee în program ca puncte de discuție chestiuni interne de ale statelor”.

Așa-i mângâie Pázmándy pe conaționalii sei.

Ear' cât despre așa zisa „victoria maghiară”, scrie:

„În contra convocării la Budapesta a conferinței din 1896, nici chiar Urechia, conducătorul Valahilor, n'a avut nimic de obiectat, ci a zis, că speră, că până atunci spiritele se vor liniști într-atâta la Budapesta, încât și Românii să poată veni aici”.

Se vede că dl Pázmándy nu știe franțuzește, n'a priceput nimic din cele-ce s'au spus și discutat în conferință, și astfel raportează acasă așa, după-cum el ar fi dorit să se întâmple lucrurile, ear' nu cum într-adevăr ele s'au petrecut.

Ori că este un șarlatan îndrăzneț, primul chiar și în ceata jidano-maghiară!

Că nu vede bine, reese și din alt pasagiu al raportului seu, unde scrie, că dl V. A. Urechia a dus cu sine 20 de femei și jurnaliști, și cu banii Ligei, se înțelege! Deși cu domnul Urechia n'a fost decât amicul și raportorul nostru Dr. Stefan C. Pop. Nu era nevoie de altă suită, era destul singur dl Urechia să-și sdrebească pe Unguri cu tot bagagiul lor de fleacuri și minciuni!

### Din Bucovina.

#### Chestiuni școlare.

I.

Cernăuți, 8 August 1894.

Chestiunea școlară, care a agitat atât de mult spiritele la noi în țeară și care nu se va mulcomi, până-ce nu i-se va da o soluțiune justă și legală, revine earăși la ordinea zilei și a început deja a alarma lumea interesată.

O foaie locală, „*Bucoviner Post*”, aduce știrea, că în ședința consiliului școlar al țerii din 5 Septemvrie a. c. s'a decis pensionarea actualului inspector școlar de țeară și probabil și denumirea urmașului acestuia.

Știrea aceasta n'a surprins pe nime. Lumea școlară și publicul interesat a simțit o bucurie nespusă, auzind că vor scăpa de acest domn.

Ceea-ce agită spiritele, este întrebarea: cine va fi urmașul?... Toți oamenii ce se interesează de prosperarea școalelor, își pun cu îngrijire această întrebare. Mai ales însă noi Românii avem destule cauze întemeiate, să ne temem de o surprindere neplăcută. Și aceasta cu atât mai ușor, căci avem o poziție foarte grea și nefavorabilă în țeară. Noi, Românii bucovineni, poporul băstinaș și relativ cel mai numeros al țerii, trăim încă și astăzi sub acel nefericit sistem de guvernământ școlar, străin și apăsător, care servia mai de mult națiunilor cuceritoare ca mijloc pentru a desnaționaliza și a-și asimila și cu forța popoarele supuse și pe care le corupe și nimici.

Soarta limbii și a culturii poporului român, destinul școalelor noastre a fost pus din capul locului sub influența dușmană a corciturilor străine polone și ceho-slave; sub a căror jug apăsător geme încă și astăzi. Precum se știe, școalele noastre au stat lung timp sub conducerea de tristă memorie a consistoriului rom.-cat. polon din Lemberg; ear' după scoaterea lor din ghiarele Polonilor, primul inspector școlar al țerii, căruia i-s'a încredințat organizarea și conducerea școalelor bucovinene, a fost un Ceh germanizat, Bozdek, acestuia i-a urmat în funcție un conațional, Marek, ear' actualul fericitor al școalelor și civilizator al Românilor, este dl W. Vyslouzil, tot odor din Boemia, ca și antecesorii sei.

Precum vedeam, nefericita Bucovina încă n'a avut nici un inspector școlar, care se fi fost pământean. Apoi aceste autorități școlare obscure, ajunse la putere și poziție într-o țeară străină, în loc să-și caute de treabă, au făcut politică înaltă, și abuzând de putere, au tors mai departe firul satanic de desnaționalizare început de inimici seculari ai neamului nostru, de nobilii Poloni.

Așa că cu timpul ne-a adus atât de departe, încât noi Românii astăzi nu numai că nu avem nici o școală națională în țeară, dar' limbii noastre nici nu i-se concede dreptul legal de a fi învățată în școale cum se cuvine, ci este parte isgonită cu totul din școale, parte tratată cu cel mai mare dispreț de către autoritățile școlare și satrapii acestora. E de prisos să înșirăm toate măcinățiunile și uneltirile neumane, de care s'au servit aceste strpituri pedagogice în contra noastră. Ajunge să contatăm faptul, că toți inspectorii de până acum, au fost inimici neîmpăcați

a i poporului român; ear' mai ales actualul, care se află deja de vr'o 17 ani în această funcție, a fost „varga lui D-zeu” pentru Românii bucovineni. E lucru înjositor de a urma cu gândul numai pe căile dubioase și pezișe, pe care a mers acest om până la cinism; e disgustătoare chiar amintirea când cugetăm câtă ură și dispreț a arătat el pe față contra limbii noastre, câte daune a adus, acest pătimaș inimic al Românilor, de voltării noastre culturale și cât rău a făcut el școalelor din Bucovina.

Enigmatică, deși ușor de explicat, a fost și rămâne ținută și procedura misterică observată de către oamenii guvernului față cu toate uneltirile și afacerile dlui Vyslouzil.

Ca exemplu despre tactica iscusită, cu care a știut dl Vyslouzil să înecugure drepțurile și să violeze chiar legile vom aminti aci două cazuri din timpul din urmă.

De mai mulți ani, cam de pe la 1878, se tot fac petițiuni peste petițiuni din partea Românilor față a consistoriului diecesau către ministerul de culte și instrucție cu rugarea, ca să încuviințeze înființarea unei școale poporale românești pentru țerii în Cernăuți, pe speșele fondului religios gr.-or. din Bucovina. În fine după multe pertractări, sucituri și pedeci declară ministerul, că a predat deja toate actele referitoare la această afacere inspectorului școlar al țerii spre studiere, și cum va căpeta raportul, va comunica petenților rezultatul. Dl inspector Vyslouzil, însărcinat cu afacerea, se și puse „serios” pe lucru, și după vre-o câțiva ani de „cercetări minuțioase” și de „studii serioase” acest „pedagog luminat”, vâslătr din gîntea marelui Comenius, a aflat, că cele peste două sute de mii Români bucovineni n'ar fi având lipsă de școală națională specială pentru țetie, deoarece copilele Românilor pot crește și fără învățătură, ear' dacă vor să învețe ceva, ele se pot „cultiva” ca și băieții pe la școalele germane din țeară. Prin urmare propune d sa ministerului respingerea cererii Românilor ca neîntemeiată. Se înțelege, că înaltul minister, ca amic devotat al progresului popoarelor în general și ca spriginitor al culturii Românilor îndosebi, s'a și grăbit a o respinge fără amănare.

Al doilea cas. Între cinci membri ai corpului didactic dela școala de aplicație a pedagogiului feminin din Cernăuți numai două învățătoare posed cunoștința suficientă a limbilor țerii, din care cauză suferă foarte mult întreaga instrucțiune. Pentru a repara încâtva această lacună, s'a creat în anul trecut un post nou de învățătoare la acest institut. Postul era de ocupat în anul curent. Precum am amintit, referințele acestui institut poliglot cer ca întreg personalul didactic aplicat să aibă calificarea sau cel puțin cunoștința perfectă a limbilor țerii: germană, română și ruteană. Apo. legea prescrie, ca posturile vacante să se ocupe prin concurs, pentru-că denumirea se confirmă de către minister. În fața acestor cerințe inevitabile și a prescripțiilor clare se credea, că atât inspectorul țerii cât și directorul institutului vor căuta să acuireze o putere didactică excelentă pentru școală. Ce face însă dl Vyslouzil și cu fratele seu de cruce, dl Dimitrie Isopescul, numit odată de „*Revista Română*” și „*Moldovan Gergely*” al Bucovinenilor? D-lor, ca meșteri buni și verșali în astfel de afaceri, calculează: postul s'a creat cu condiție specială. Dacă s'ar scrie concursul pentru ocupare, s'ar anunța o mulțime de competente cu cunoștințe perfecte din limbile țerii. Atunci d-șoara Vyslouzil, fiica dlui inspector, care din „întemplant” este aplicată ca suplentă la școala din chestiune, care însă nu și-a bătut capul de loc cu învățarea limbilor țerii și care afară de limba germană nu știe nici o boabă din română sau ruteană, n'ar pute concura la acest post.

Considerând aceste „obstacule”, precum și împregiurarea, că concurențele, în lupta pentru ciolan, s'ar prea înfrântă și ar pute întinde limba chiar până la urechile ginșoare ale ministrului, atotputernicii domni au hotărât împreună, să facă din toată treaba „Amts-geheimnis”, să îtătoarecă virtutea mașinii și să ocupe postul fără concurs. Dar' cum? Eată, așa! Mai întâu dau d-lor d-șoarei V. un decret fulminant de laudă, pentru „deosebite merite”. Apoi după vre-o câteva luni propun, tot dînșii consiliului școlar c. r. al țerii, asemenea în vedere „deosebitelor merite”, necondiționat pe domnișoara V. ca candidată, „singură vrednică” pentru noul post de învățătoare la școala de aplicație a pedagogiului.

Acest înalt și luminat consiliu de școală care, precum se vede, așiderea nu-și prea bate capul cu cunoștința limbilor țerii, a acceptat menționata propunere fără rezervă și a înaintat-o ministerului spre aprobare. Ear' ministerul, la rîndul seu, a și confirmat-o fără scrupul.

În modul acesta s'a ocupat, în anul mîntuirii 1894, postul de învățătoare la școala de model din țeară, în taină, fără concurs și s'a acordat, dres Vyslouzil, spre „bucuria” publicului interesat, spre „prosperarea” școalei, spre „încurajarea și mângâierea” învățăto-



rimei, spre „întărirea” autorității legilor școlare și spre eterna amintire a inspectorului Vystouzil și a directorului Isopeșcu. Să le fie conștiința ușoară!

(Va urma.)

## CRONICĂ

**Fela temniță.** Cu data de Seghedin, 8 Septembrie n. primim următoarele: A doua-oară încep a-și scutura arborei frunza de când fmi amăresc zilele în institutul de corecție al marului Mongol de aici. Câtă variațiune de temperatură în anotimpurile petrecute aici, cu atât a oameni de felurite temperamente și caractere am avut a face. A face aici analiza modului de traiu de pe timpul când Leandru domnia în acest „Paradis”, ar însemna: a avea vecin înaintea ta o epocă a timpului petrecut în desmedări. E dureros a-ți reaminti, când Leandru a părăsit aceste ziduri ornate cu chilometrii lui Hurban și Roman, căci nu numai prizonierii au pierdut în dmsul un plăcut companion, dar chiar și corbul „Mișca” ti deplângea în primele zile plecarea sa, simțind foarte bine trecerea bruscă dela un traiu sgomotos și plin de viață, în altul tăcut și monoton. Un timp îndelungat s'a simțit lipsa unui element vital, care se mai bage puțină vioiciune în spiritele adormite ale robilor temniței de stat. A sosit în fine regele pașierilor, „Vulturul”. Acesta afară de unele neînsemnate excepții, înlocuiește întocmai pe „Leandru”; deosebirea e numai: că „Vulturul” împărțit fiind în desăpățimentul seriosului Coroianu, nu-și află teren pentru desvălirea ideilor adunate anume pentru temniță. Peste tot el trăia în buna speranță, că în temnița de stat e tot aceeași viață „patriarhală” ca bună-oară pe timpul lui „Bil-A-Zam”. Uitase, că „idea de stat” nu suferă contactul între Românii temniței din Seghedin și astfel întocmirile temniței sunt așa, ca toate planurile lui de acasă și sunt zădărnice. A cercat să-și afle tovarăș de muncă în persoana colegului sau al doilea (muncă 3 laolaltă) de profesune mare-păzitor de domeniu. Nu „și-a dat de om, căci colegul Millionorius — așa-l chiamă — e cel mai blând și tăcut om de pe fața pământului, și pe lângă aceasta când îi sosesse știri triste de la moșie: că-i mor porcii de guturai — caii de boală de unghii sau alte năcături, atunci mare măiestru trebuie să fie „fratele Iusti” ca să-l scoată din melancolia în care a picat. Neconsimțind deci în principii cu colegii sei, s'a pus singur pe lucru și neavând teren pentru exploatarea materialului adunat s'a prăbușit asupra colegilor unguri și jidani, cercând să le inspire sentimente patriotice românești și să-i învețe românește. Le arată frumuseți și îndeosebi necesitatea cunoașterii limbii, spunându-le: vedeți cu ochii cum se sporește populația română — azi-măne, dacă merg treburile tot așa — în temnițele voastre numai limba română o veți se mai audă, unde rămâneți voi, dacă nu s'îi învețe limba noastră? Deși fratele Iustin din cele 14 zile, la care e condamnat a șezut numai 4, totuși directorul temniței înțelegând pericolul ce amenință „idea de stat”, deținând mai departe pe dibaciul valahisator se zice, că a făcut pașii necesari ca „Vulturul” să fie pns în libertate condiționată.

R....

**Un lucru rar!** Se știe că la tribunalul din Sibiu s'a fost pornit cercetare criminală contra dlui George Dordea din Bungard, pentru că a binevutat pe dl Septimiu Albini la reînnoirea sa din temnița Seghedinului, întâmplată la 7 Februarie n. a. e. Terminată fiind cercetarea, tribunalul a hotărât în ședința sa dela 3 Septembrie n. a. nu pune pe dl Dordea sub acuză, pe motivul, că n'a lăudat fapta pentru care dl Albini a fost pedepsit, ci l'a binevutat numai în general, ca pe unul care a „luptat și suferit” pentru poporul și limba românească. De vr'o câțiva ani din urmă mii și sute de asemenea procese s'au judecat la tribunalele ungurești, mărturisim însă, că motivare atât de înțeleaptă ca aceasta n'am văzut. Ne închinăm!

**O broșură despre noi.** A apărut la Roma broșura lui Ovdry: *La questione Daco-romana e lo stato Ungherese*. Când vom avea-o, vom reveni la „adeverurile” debitate de autodidactul și jurnalistul Ovdry.

**Nou proces.** Cetim în „Dreptatea”: Contra dlui Iustin Ardelean, redactorul „Vulturului”, s'a intentat un nou proces pentru că a scris despre Jidani.

**Procesele „Dreptății”.** „Dreptatea” scrie, că afară de cei 15 articoli învinuți până acum procuratura i-a mai intentat procese pentru următoarele publicații: „Dreptatea” nr. 116: 1. „Protestarea profesorilor universitari din Iași”; 2. „Marele meeting de protestare al Ligei culturale”; și 3. cronică „Maghiarizarea băieților valahi”. „Dreptatea” nr. 118: 1. Tinerimea noastră în foc (art. de fond). „Dreptatea” nr. 120: „Revolte românești” (art. de fond) și „Dela Arad” (corresp.). „Dreptatea” nr. 125: „Escortarea părintelui Domida” (corresp. din Blaj). „Dreptatea” nr. 128: „Ultima lovitură” (art. de fond) și (ed. de seară) „Ultimul for” (art. de fond). „Foara de Duminecă” nr. 22 (adaus la nrul 117 al „Dreptății”): 1. „La procesul Memorandului”; 2. „România osândită”; 3. „Congres general al asociațiilor studențești”. Cu totul 26 procese. Pentru toate acestea dl Dr. V. Branicea a primit responsabilitatea parte ca autor, parte ca redactor responsabil.

**Prigonirea tinerimii universitare române.** „Kolozsvár” anunță, că universitarii români dela universitatea de acolo, în contra cărora se pornise la timpul se cercetare criminală, vor fi citați pe ziua de 16 c. n. înaintea senatului universitar. Nu în-

telegem ce mai au cu ei, după ce odată Curia a sistat cercetarea în contra lor!

**Nu există chestie de naționalități!** Într-o depeșă din Muncăciu a lui „Pester Lloyd”, despre adunarea generală a Kultur-egyelt-ului din comitatul Bereg, se spune, că întreaga populațiune de acolo trăiește în cea mai bună armonie și că despre o chestiune de naționalități nu e nici urmă. O fi.

**Hymen.** Din Glod ni-se anunță cununia dlui Iosif Cl. Robescu Nancheș cu d-șoara Paraschiva Mărioara Roșca, ce se va celebra Duminecă din 4 Septembrie st. v. la 3 ore p. m. în biserica gr-ort. din Glod.

**Păcătosul episcop Szabó János,** deși Părintele V. Lucașu este deplin absolvat din partea forurilor bisericești superioare, îi face mari greutăți. Din motivul acestei ținuțe ilegale și obstinate Szabó este citat la Roma ad audiendum verbum, spune „Dreptatea”.

**Presă păcătoasă.** „Budapesti Hirlap” anunță că guvernul maghiar a mai detras de la poșta și ziarelor „Pruncu” și „Tinerimii”. Cât simț de colegialitate are presa maghiară se vede din faptul, că ziarul amintit înregistrând această știre, atrage atențiunea guvernului și asupra ziarului sârbesc oprit „Dnevni List”, care — zice foaia maghiară — intră în fiecare lună în Ungaria sub un alt titlu. Păcătoasă presă e presa maghiară!

**Persecuțiunile nu mai încetează!** Din Cergăul-mare ni-se relatează următoarele: De un timp încoace tinerii din comuna noastră se strâng seara la câte un loc potrivit, unde își petrec cu tot felul de glume și cu cântece naționale. Accentele dulci ale cântecelor noastre naționale ating însă foarte neplăcut urechile „patrioticului” primar Pinca János și în mai multe rânduri el a amenințat tinerii că-i va împraștia cu gendarmii. Așa a și făcut. În seara zilei de 2 l. c. n. tinerii își petreceau ca de obicei, când deodată se pomenește cu primarul și cu doi gendarmi, care încep a-i bate ca pe vite. Lucrul acesta a iritat afară din cale pe ficioiri și dacă nu soșiam eu la fața locului spre a domoli tinerii, se facea vârsare de sânge. În ziua de 7 c. n. soșește în comună fislogăbireul însoțit de un oficer de gendarmi și de un scriitor și me chiamă acasă la primar, unde mă întreabă, că în timpul procesului Memorandului ce-am lucrat în comună, ce cetesc și pentru ce agit tinerii prin cântări? Am răspuns, că cetesc „Tribuna” și explic la oameni; în decursul procesului Memorandului nu am lucrat nimic, pe tineri nu-i agit, ci ei de ei cântă. Atunci sare primarul și zice: Minci, că dela tine vin ficioiri cântând! Au luat apoi protocol cu mine și m'au lăsat. Ce se va mai întâmpla nu știu. Despre întâmplarea din 2 l. c. am făcut arătare la ministrul în limba română. Cergăul-mare, 10 Septembrie n. 1894. Vasile Voinea.

Despre o altă volnicie, întâmplată în Sighișoara ni-se scriu următoarele: Căletoind prin Sighișoara am aflat dela un amic că și acolo persecuțiile sunt la ordinea zilei, numai că nu se dau publicității. Anume învețătorul Patriciu Pinte, în urma unei acuse din partea inspectorului regesc de școală, a fost pedepsit de către oficiul poliției cu 25 fl. v. a eventual temniță. Pentru ce nu știu. Rog deci publice pe respectivel învețător sau pe alt binevoitor, în interesul causei noastre să descopere nelegiuirile și din Sighișoara și să le pună la ascundă. Au doară ve temei de stăpânitorii zilei? Cu atât mai virtos, căci știu că și cu ocaziunea procesului Memorandului a fost persecutat sus numitul învețător, fiind tîrit pe la poliție. Un căletoir. — Până când oare toate acestea?!

**Interesant scandal la Brașov.** Dl Weiss, duelgiul dela „Brassó”, a publicat în ziarul seu pîra ce a făcut-o contra fișpanului Maurer. Weiss mersese la el „într-o afacere comună”, și astă afacere era, ca fișpanul i. e. guvernul să asigure existența ziarului maghiar „Brassó”, din fondurile ce le plătim toți creștinii din Ardeal și Ungaria. Din Decembrie a. tr. „Brassó” nu a luat nimic „subvenție”, se spune într-o notiță, și în tratările cu fișpanul era vorba numai de „cheltuielile tiparului”, venitul fiind atunci întreg al editorului-redactor. Așa își face stăpânirea publicistică! Și apoi se spune că deosebite câte un ziar provincial: „un semn nou s'a dat că maghiarismul s'a întărit în părțile Brașovului” etc. Ce păcătoșeni! Destul că Weiss i-a scris lui Maurer o scrisoare în afacerea aceasta, pe când Maurer era în Ischl, la o cură de sănătate. Se vede că pe Weiss îl strîngeau cheltuielile. Maurer s'a supărat de „obraznicia” lui Weiss, de a-i scrie lui, fișpanului. Și venind acasă primul pe Weiss, care a mers la el să vorbească — era zor și mai mare se vede — cu vorba: „Este o obraznicie din partea D-Tale să se-mi scrii mie, fișpan fiind, scrisoare”. Ce dracul de oameni mari sunt și fișpanii acestia. Democratul Weiss, Dr. și plător de dare, să nu-i poată scrie o scrisoare. Bre! Bre! Cât se îndrăsnim noi atunci — iobagii? Destul că Maurer susține că azis aceste vorbe fiind în exercițiul funcției, și că prin urmare Weiss nu-i poate cere satisfacție. Frumoașă funcție, care-ți da dreptul să-i zici cui poțști că este un „obraznic”. Acest cas de civilizație maghiară-orientală trebuie adus și la cunoștința străinătății, care va zice de sigur că dl Maurer reprezintă cu bădăranie guvernul maghiar. Maurer este susținut de alt ziar ungureș în Brașov. Se vede că

acesta înghite luncuș din subvenția, care nu ajunge și pentru Weiss. Scandalul acesta l'am descris mai pe larg, pentru că ne dovedește încă odată prea frumos cum lucră Maghiarii.

**Expoziția millenară.** În cele mai multe orașe din comitatul Torontal s'au instituit comitete locale spre scopul, ca să colecteze bani pentru spriginirea industriașilor din acel comitat cu privilegiul expoziției millenare.

**Casele lui Costachi Negri.** Un căletoir descrie în „Era nouă” din Iași o excursie la Slanic și vorbește și de casele marelui patriot Negri, zicînd: „Trecui mai întâiu prin fața caselor nemuritorilor Costachi Negri. Un castel singuratic și tănuit, cum zice poetul, nici tipenie de om prin curte, numai singur minarelele dela poartă parcă mai arată măreția unei locuințe de om, care odată a jucat un rol în acoustă țeară. Mie dela început zidul și forma porței caselor lui Negri îmi făcuseră impresia unei intrări la vre-o biserică catolică, luterană, sau mai știu eu în ce locaș religios, dar zăbind casele din lăuntru și mai explicându-mi și alții, am înțeles la cui a fost acea tăcută locuință.

**Deputatul Schneider despre Bucovina.** Într-o adunare populară, ținută la 6 c. n. în Graz, deputatul austriac Schneider a rostit un discurs, în care a vorbit și despre Bucovina. Vorbitorul a zis următoarele cu privire la Bucovina: Altfel stau lucrurile însă în Bucovina. Acolo e absolut cu neputință a be un singur păhar de bere fără-că se fii servit de un chelner ovreu, e cu neputință să cumperi o filă de hârtie, o țigară, un timbru postal fără ca să-ți-o deie în mână un Ovreu. Influența ovrească acolo e atât de mare, încât e primejdios a umbla pe strade, dacă ești cunoscut ca antisemit. Și deoare-ce poliția orașenească acolo se află cu totul în mâinile Ovreurilor, ve puteți închipui, ce stări de lucruri domnesc în acest oraș. Cu cât mai departe se întind în jos către România, cu atât mai rău e; pentru-că Ovreurii au acolo o influență, care întrece ori-ce descriere.

**Alegerile în Spania.** După o depeșă din Madrid, rezultatul alegerilor din urmă pentru parlament în Spania este următorul: 311 deputați liberali, 87 conservatori, 33 disidenți conservatori tineri sau silvelști, 18 carliști, 32 republicani și 11 independenți. Resultatul din mai multe provincii nu se știe încă.

## Din public.\*

### Mulțumită publică.

Nefindu-mi cu puțință să mulțumesc în special tuturor acelor, care și-au adus aminte de durerea mea cu privilegiul înecării din viață a neuitatei mele soții Ana Bancu născ. Biofu, primească pe această cale sincerile mele mulțumite toți aceia care au asistat la înmormântarea sau mi-au arătat prin scrisori mângăetarea lor condolență.

Săliște, 11 Septembrie n. 1894.

Ioan St. Ranciu.

\*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacția nu primește răspunderea

## Poșta redacțiunii.

Dlui Al. B. în Seini În curând veți primi o scrisoare care ve va lămurii. Puțină răbdare încă și toate vor fi bine

## SERVICIUL TELEGRAFIC

al „TRIBUNEI”.

**Lemberg, 13 Septembrie n.** Maiestatea Sa Monarchul a adresat alaltăieri de aici o telegramă cordială de felicitare Țarului. În același timp consulul rusesc a telegrafat, că atât el cât și atașatul militar s'au bucurat de o primire excelentă la curte.

**Londra, 13 Septembrie n.** Principele de Orleans a primit după amezai pe mulți Francezi. Principele a declarat, că el e conștia de drepturile ce i-au rămas prin moștenire. El va împlini cu energie misiunea ce îi e încredințată.

**Petersburg, 13 Septembrie n.** Din incidentul călătoriei Țarului la Spola s'au făcut numeroase arestări în provincie.

**Belgrad, 13 Septembrie n.** Știrile despre un atentat în contra regelui sînt neadevurate.

**Bruxela, 13 Septembrie n.** Criminali necunoscuți au pătruns în biserica Iesuitilor din Namur și au furtat bogatul tesaur al bisericii. Valoarea obiectelor furate atinge cifra de un milion.

## CALEA FERATĂ VERȘET—LUGOȘ.

Reambularea oficială a părților căii ferate Gataia—Lugoș și Lugoș—Ila-mureșeană se va ține, spune Dreptatea”, în luna Octombrie. La această reambulare vor participa: reprezentanții ministrului de comerț, oficiile politice ale comitatelor Caraș-Severin și Timiș, reprezentanții orașului Lugoș și alții. Anume s'a satorit reambularea pe zilele dela 17 până la 21 Octombrie.

**Oprirea importului de vite.** Din considerațiune la impregiurarea, că în Croația și Slavonia a izbucnit și ia dimensiuni considerabile boala de gură și de unghii între vite, ministrul de agricultură a oprit importul de vite, oi, capre și rimători din Croația-Slavonia în Ungaria.

**Împrumutul român de 120 milioane.** Cetim în „Timpul”: Ieri am anunțat în scurt nouă isbândă reputată de guvernul actual pe terenul financiar prin contractarea pe piața Berlinului, a împrumutului de 120,000 000 lei rentă amortisabilă, 4% pe cursul de 83 la sută. Subscrierea unui împrumut atât de însemnat în condițiuni atât de favorabile, în mijlocul cri-ei economice și comerciale, prin care trece Europa întreagă, arată într'un mod victorios destoinicia acelora, care conduc finanțele noastre.

## Piața cerealelor din portul Brăila

Operațiile efectuate în 26 August v. 1894.

P. Theochar & Co. lui G. Nicolopolu, grân 8000 hect. 7.10 lei. D. Polemis lui N Copsidas, grân 2900 hect. 6.37 lei. E. Georgief lui I. Millas & Fiu, grân 2860 hect. 7.17 lei. V. P. Sassu lui Goldvurm, grân 1020 hect. 5.77 lei. S. Eisenstein lui Goldvurm, grân 1050 hect. 5 lei. Lucescu lui Goldvurm, grân 850 hect. 6.20 lei. V. P. Sassu lui I. Millas & Fiu, grân 2050 hect. 6.70 lei. F-ții Papastelato lui A. Kirschen, grân 2670 hect. 6.35 lei. F-ții Papastelato lui A. Kirschen, grân 2700 hect. 6.40 lei. G. Grosiovi lui Löwenthon, porumb 750 hect. 7.25 lei. G. Panas lui Chrisovolumi, porumb 1500 hect. 7.20 lei. F-ții Bach lui Goldvurm, grân 900 hect. 6.05 lei. S. & L. Blumen lui Goldvurm, grân 800 hect. 5.65 lei. I. Catzica lui N. Copsida, grân 1800 hect. 6.75 lei. I. Catzica lui N. Copsida, grân 2900 hect. 6.5 lei. Lazar Dimitriadie lui L. & M. Feitler, grân 4000 hect. 8 lei. E. Georgief lui A. Kirschen, grân 4470 hect. 6.15 lei.

## Cereale sosite.

Pe apă: Grân 18.000 hect.

Pe uscat: Crân — hect.

## Prețul mărfurilor.

**Țirgul de rimători în Steinbrach.** În 11 Sept. n. s'au notat: ungurești bîtrâni grei 41 1/2 cr. până 42 — cr., de mijloc 41 1/2 cr. până 42 — cr., ungurești grei tineri 44 — cr. până 43 1/2 cr., de mijloc 43 1/2 cr. până 44 — cr., ușori 45 1/2 cr. până 46 — cr. marfă țărănească grea 42 — cr. până 42 1/2 cr. de mijloc 42 1/2 cr. până 43 — cr., ușoară 44 — cr. până 45 — cr., românești, de Sakony, grei 43 — cr. până 43 1/2 cr., transito grei — cr. până — cr., transito de mijloc 43 — cr. până 43 1/2 cr. transito ușori 42 1/2 cr. până 44 — cr., transito sârbești grei — cr. până — cr., transito de mijloc — cr. până — cr., transito ușori — cr. până — cr.

## Oălindarul Țilei.

2/14 Septembrie 1894.

Julian: Mut. Mamaj  
Gregor: In t. S. +  
Soseste: răsare 5.05 apune 6.57 m.

## Buletin meteorologic.

Sibiu, 13 Septembrie n. 11 oare dimineața

| Presiunea atmosfer. în mm. (Mediul lunar 757.4) | Temperatura după Celsius | Maximul și minimul de temperatură | Direcția vântului |
|-------------------------------------------------|--------------------------|-----------------------------------|-------------------|
| 726.5                                           | -5.7                     | +18.0 + 2.7                       | NV                |

Din țeara 11 Sept. n. 7 oare dimineața.

| Stațiunile | Presiun. atmosfer. în mm. | Temperatura Celsius | Vântul direcția | țaria |
|------------|---------------------------|---------------------|-----------------|-------|
| Budapesta  | 766                       | + 9.1               | V               | 3     |
| Sătma      | 761                       | + 11.5              | SV              | 1     |
| Cioj       | 761                       | + 11.4              | NV              | 1     |
| Orșova     | 761                       | + 17.0              | NV              | 1     |
| Arad       | 767                       | + 11.6              | NV              | 2     |
| Alba-Iulia | 767                       | + 11.9              | NV              | 3     |

## Bursa de mărfuri din Budapesta dela 11 Sept. n. 1894.

| Săminte                 | Calitatea per 100 chilogr. | Prețul per 100 chilogr. de la | Calitatea per 100 chilogr. | Prețul per 100 chilogr. de la |
|-------------------------|----------------------------|-------------------------------|----------------------------|-------------------------------|
| Orân                    |                            |                               |                            |                               |
| Bănteneș nou            | 75                         | —                             | 76                         | —                             |
| Grân dela Tisa          | 76                         | —                             | 76                         | —                             |
| Grân dela Pesta         | 75                         | —                             | 76                         | —                             |
| Grân dela Alba-Iulia    | 75                         | —                             | 76                         | —                             |
| Grân ung. de Nord       | 75                         | —                             | 76                         | —                             |
| Săminte, vechi ori noue |                            |                               |                            |                               |
| Săcără                  | 70—72                      | 5.60                          | 72—74                      | 5.50                          |
| Ore                     | de nutreț                  | 62—64                         | 62—64                      | 6.2                           |
| de vînare               | 62—64                      | 6.2                           | 62—64                      | 6.2                           |
| de bere                 | 64—66                      | 7.3                           | 64—66                      | 7.3                           |
| Ovăș                    | 39—41                      | 5.9                           | 39—41                      | 5.9                           |
| Cucuruz (porumb)        | băntăș                     | 75                            | 75                         | 6.90                          |
| de alt soi              | 75                         | 6.90                          | 75                         | 6.90                          |
| Meiu Hrișcă             |                            |                               |                            |                               |
| Grân                    | Sept.-Oct. Main-fun.       | 6.3                           | Sept.-Oct. Main-fun.       | 6.3                           |
| Cucuruz                 | Sept.-Oct. Main-fun.       | 5.87                          | Sept.-Oct. Main-fun.       | 5.87                          |
| Ovăș                    | Sept.-Oct. Main-fun.       | 5.63                          | Sept.-Oct. Main-fun.       | 5.63                          |
|                         | Sept.-Oct. Main-fun.       | 6.02                          | Sept.-Oct. Main-fun.       | 6.02                          |
| Produse diverse         |                            |                               |                            |                               |
| Sem. de trif.           | Lucernă ungurească         | 51—53                         | Lucernă ungurească         | 51—53                         |
| Olen de rap.            | roșie                      | 56                            | roșie                      | 56                            |
| Uns. de porc            | dela Pasta                 | 53—55                         | dela Pasta                 | 53—55                         |
| Sikunin                 | săvătăță                   | 47—50                         | săvătăță                   | 47—50                         |
| Său                     | afumată                    | 11                            | afumată                    | 11                            |
| Proso                   | slavon, nou                | 11                            | slavon, nou                | 11                            |
| Lietar                  | băntășene                  | 13                            | băntășene                  | 13                            |
| Miere                   | brută                      | 13                            | brută                      | 13                            |
| Coară                   | galbină străcurată         | —                             | galbină străcurată         | —                             |
| Spirt                   | de Rosenau                 | —                             | de Rosenau                 | —                             |
|                         | brut                       | —                             | brut                       | —                             |
|                         | Drojdințe de spirt         | —                             | Drojdințe de spirt         | —                             |

## Cursul pieței din Sibiu.

Din 13 Septembrie n. 1894.

Hărte-monetă română . . . . . Camp. 9.88 vînd. 9.90  
Lire torcești . . . . . „ 11.15 „ 11.20  
Imperiali . . . . . „ 10.10 „ 10.13  
Răbie rusești . . . . . „ 1.32 „ 1.32

## Bursa de Budapesta.

Din 11 Sept. n. 1894

Renta de aur ung. 6 1/2 % . . . . . 132.20  
„ de aur ung. 4 1/2 % . . . . . 97  
„ ung. val. cor. 4 1/2 % . . . . . 126.50  
Împrumutul căilor ferate ung. (1-a emisiune) . . . . . 121  
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune) . . . . . 103  
Bonuri rurale ung. . . . . 95.45  
„ croate-slavone . . . . . 97  
Obligațiunile desp. regalilor . . . . . 101  
Împrumut cu premiu ung. . . . . 151.2  
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin . . . . . 143  
Renta de hărte austriacă . . . . . 98.75  
„ de argint austriacă . . . . . 98.75  
„ de aur austriacă . . . . . 123.75  
Losurile austriace din 1850 . . . . . —  
Acțiunile băncii austro-ungare . . . . . 102  
„ de credit ung. . . . . —  
„ de credit aust. . . . . —  
Scrisuri fonciare ale institut. de cred. și economii „Albina” . . . . . 101  
Argintul . . . . . —  
Galbeni împărătești . . . . . 5.84  
Napoleon-d'ori . . . . . 9.86  
Mărci 100 imp. germane . . . . . 60.90  
Londra 10 Livers sterlingi . . . . . 123.9

## Bursa de Viena.

Din 11 Sept. 1894.

Renta de aur ung. 6 1/2 % . . . . . 132.20  
„ de aur ung. 4 1/2 % . . . . . 97  
„ ung. val. cor. 4 1/2 % . . . . . 126.50  
Împrumutul căilor ferate ung. (1-a emis. ung.) . . . . . 121  
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune) . . . . . 101.75  
Bonuri rurale ung. . . . . 95.45  
„ croate-slavone . . . . . 97  
Împrumut cu premiu ung. . . . . 152  
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin . . . . . 143  
Renta de hărte austriacă . . . . . 99.10  
„ de argint austriacă . . . . . 98.95  
„ de aur austriacă . . . . . 124.3  
Losurile austriace din 1850 . . . . . —  
Acțiunile băncii austro-ungare . . . . . 102  
„ de credit ung. . . . . 468.50  
„ de credit aust. . . . . 87.75  
Argintul . . . . . —  
Galbeni împărătești . . . . . 5.7  
Napoleon-d'ori . . . . . 9.87  
Mărci 100 imp. germane . . . . . 60.82  
Londra 10 Livers sterlingi . . . . . 124.25

## Bursa de București.

Din 1 Sept. v. — 4 ore p. m. Cassa Ultim.

Renta rom. per 1875 5 1/2 % . . . . . 100  
„ română amort. 5 1/2 % . . . . . 97  
„ (Schuldverschreib.) . . . . . 90 1/2  
Oblig. de stat C. F. R. 6 1/2 % . . . . . 100  
Renta rom. (Rur. conv.) 6 1/2 % . . . . . 10 1/2  
Împrumutul municipal 5 1/2 % . . . . . 87 1/2  
Scrisuri func. rurale 5 1/2 % . . . . . 93 1/2  
Scrisuri func. rurale 7 1/2 % . . . . . —  
Idem urbane 7 1/2 % . . . . . 102 1/2  
„ 5 1/2 % . . . . . 87  
Banca-Nat. (50 lei vers. intr.) . . . . . 1468  
Soc. Dacia-Rom. (250 lei vers.) . . . . . 420  
Soc. de Asig. Nat. (250 lei vers.) . . . . . 437  
Soc. rom. de reasig. . . . . 118  
Soc. de con (250 lei vers.) . . . . . 105  
Oblig. C-șsei Pensiuilor . . . . . 280  
Agio . . . . . —

## Schimb

Londra 3 luni . . . . . —  
„ cek . . . . .



Pentru tipar responsabil Iosif Marschall.